

WWW.CMILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Год. IV.

Број 30.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АУТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

УРЕДНИЦИ:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

Протојереј Јован Јеремић и Сава Петровић.

У Новом Саду у недељу 24. јула 1894.

РАДУЈСА НЕВЈЕСТО НЕНЕВЈЕСТНАА.

Г. Никола Гр. Живковић у својој „Литургици или науци о богослужењу“ превео је ту реченицу овако: „Радуј се невјесто над невјестама“ (стр. 41). Ту је реченицу врло рђаво превео писац „Литургије“. Шта је хтио г. Живковић да рекне тијем „невјесто над невјестама“? „Невјеста над невјестама“ то ће рећи, да се као невјеста одликује особитим врлинама, које могу красити невесту, те да је фактично невјеста. Али то се противи науци православној богословској. Можда ће когод рећи: Откуда ја то знам, кад нијесам богослов. Ја знам отуда, што се тај пријевод српски противи словенској реченици, јер **невјкста неневјкстнаа** није невјеста над невјестама него невјеста, која није невјеста, sponsa non sponsa. **Неневјкстнаа** је придјев и значи ону, која није невјеста. Дакле **невјксто неневјкстнаа** није „невјесто над невјестама“, него невјесто, која нијеси невјеста. Словенски пријевод светог пи-

сма може се казати да је то исто што и матица, јер је сасвијем тачно преведен, а на гдјекојим је мјестима против словенске синтаксе сасвијем у духу грчком преведен. Дакле кад се што преведе са словенскога на српски тачно као што је у словенском, онда мора то одговарати и науци богословској, мора одговарати тачно матици. Да нема смисла превести **невјксто неневјкстнаа** невјестом над невјестама, него невјесто, која нијеси невјеста, казује нам прва глава јеванђељија од Матеја, одакле се јасно види, да је невјеста и да није невјеста. Са овом је реченицом сродна по смислу ова: **Радујса царице, матеродјквственнаа славо**, што је српски: Радуј се царице, ти славо од матере и дјевојке т. ј. јер те славе што си уједно мати и дјевојка.

Реченицом се: **Радујса неvwксто неневјкстнаа** свршује православна црквена пјесма: **Возбранной воеводк повкдителнаа**. У тој цркве-

кој пјесми није такође добро преведена ријеч *војвода* ријечју *војначалница*, јер се на тој ријечи види туђе обличје, нема дакле српскога обличја. А такође у истој пјесми не ће добро бити „што си нас избављала“ него *ми избавивши се од биједа*, јер у словенском гласи: *јакw избавишеса отъ злыхъ. Избавишеса је part. praet. act. I. од перфективнога глагола,*

дакле није *избављала*, него *избавила*. Такође и словенски текст није добро наштампан у „Литургици“. Овако би требао да гласи: *Возбранной вождѣ повѣдителнаа, јакw избавишеса ѿ злыхъ, благодарственнаа восписѣмъ ти рави твои богородице; но јакw имѣшала державѣ непобѣдимѣю ѿ всакихъ насъ вѣдъ своводи да зовемъ ти: Радѣйсѣ невѣсто неневѣстнаа.*

Јов. Живановић.

ПОУКА ОНИМА, КОЈИ РЕТКО ДОЛАЗЕ У ХРАМ БОЖЈИ.

Данас дође у цркву Божју много таквих хришћана, који врло ретко долазе у недељне дане.

Па шта то значи? Зар они не држе за своју дужност давати Богу Божје?

Не знам, шта и да им кажем за поуку, јер много би им било потребно говорити и о многом потребно би их било уверавати и доказивати им. Да, много што-шта не знају, много што-шта не верују они хришћани, који ретко долазе у храм Божји; најнужније што је за спасење душе тешко да све тврдо знају они. И како да знају и верују, кад не слушају? А где и да слушају, кад у цркви Божјој не бивају? Можно је посумњати се, да ли тврдо верују и у Бога, у биће Божје ти људи, који ретко долазе у цркву Божју; а да Га мало поштују они, то је несумњиво; кога ми поштујемо, ономе и у кућу често одлазимо, особито у изванредне, важне дане долазимо к њему неизоставно, да му одамо наше поштовање. Дакле, шта да кажем сада, на празник данашњи, и за поуку онима од нас, који, може бити, опет скоро не ће доћи у цркву Божју?... Ево шта.

Фарисеји једном послаше ученике своје Исусу Христу, да Га питају: треба ли дати данак ћесару, или не? Премда су фарисеји знали, да се мора заиста данак дати ћесару, ипак су послали ученике своје да питају о томе Исуса Христа, са злом су их намером послали — да би Га како-год ухватили у речи. А Исус Христос, ма да је знао, да су Га питали Фарисеји са рђавом намером, дао им је ипак одговора.

С руског превео

Онима од нас, драги слушаоци, који врло ретко долазе у цркву Божју, саветујем да се обрате, макар код куће у молитву, Исусу Христу и да Га питају: да ли нам је потребно ради угађања Богу и ради спасења душе долазити у недељне и празничне дане у цркву Божју, или није? Не питајте са рђавом намером, но с том наиме, да вам је у истини стало до тога, да се уверите о томе, ако заиста нисте уверени, — питајте, — и Исус Христос одговориће вам, ако ви знате Њега; не телесним већ, но душевним ушима чућете одговор Његов. Спаситељ наш, Господ Исус Христос, увек одговара оному, који Га пита за спасење своје, и тражећи себи обавештења код Њега, заиста ћете бити обавештени од Њега: Он се и онима, који Га не траже, јавља, и оне, који Га не питају путу Божјем учи.

Ви ћете рећи: на што је питати Исуса Христа, је ли потребно, је ли дужност наша долазити у цркву Божју у недељне и празничне дане, кад ми и тако знамо, да је заиста потребно долазити?

Па што ви не долазите, кад знате да је долазити заиста потребно?...

Слуга, који зна вољу господара свога и није се пришравио, ниги учинио по вољи његовој, биће врло бијен. (Лук. XII., 47.)

Подајте ћесарево ћесару и Божје Богу. (Мат. XXII., 21) Амин.

У Митровици, 18. априла 1894.

Григорије А. Николић,
свештеник.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Не обмањујмо се у погледу бројног кретања нашег народа, а на основу кривог обрачунања изведеним резултатима.

(Наставак).

Кад да пажљиво прегледамо неке приказе, који су, у погледу бројног кретања срп. прав. народа, од стране неких и неких српских црквених општина приказане и у „Срп. Сиону“ саопштене, те да се уверимо како где стојимо. Наиме:

1., Црквена општина српско-неузинска приказује бројно кретање Срба у својој општини, и то за потоњих 12 година (1882.—1893.), те уз сваку годину ставља број рођених и умрлих, па на основу овакових података долази до тог резултата, да је прираст у Српској Неузини, рођајем, у своти од 71 душе.

Све сама обмана, а у истини сасвим друкчије стоји!

У Српској Неузини не само да се није умножио број српских становника, него се исти више смањило, жали боже, баш у самој главници — капиталу.

Ево непобитног доказа.

У Српској Неузини било је крајем 1828. године 1961. срп. прав. становника.

1847.	„	2764.	„	„	„
1860.	„	2320.	„	„	„
1878.	„	1896.	„	„	„
1890.	„	1484.	„	„	„
1891.	„	1514.	„	„	„

Као што се види у години 1847. постигнут је највећи број душа српских у своти од 2764 а године 1891. било их је на броју само 1514 душа, тако дакле за 44 године изгубљена је у главници — капиталу — свота од 1250, која свота — мучно верујем — да је до краја 1893. дакле прирастом од две године надокнађена; па да је баш и тако, ипак би тамо били где смо пре 44 године били, то јест ни један корак у напред.

2., Српска црквена општина Дeroњска приказује бројно кретање Српства у свом месту, те вели да прираст за потоњих 12 година (1882. до 1893.) износи 142 душе. Другим речма, да у месту Дeroњи бројно напредује Српство.

И ово је сама обмана, јер у истини сасвим друкчије стоји, које се сљедећим бројевима доказује, наиме: било је у Дeroњи крајем

1828. године	1502.	срп. прав. становника.
1843.	„	1113.

1847. године	1235.	срп. прав. становника.
1851.	„	1300.
1860.	„	1348.
1890.	„	1441.
1891.	„	1444.
1892.	„	1306.

Кад је дакле у Дeroњи крајем 1828. године највећи број од 1502 душе постигнут већ био, то овај као једном већ постигнути број има се за основ узети даљем рачунању, и упоређује се са бројем од године 1892., кад је Срба на броју само 1306 било; — очевидно је дакле, да је у Дeroњској црквеној општини за 64 године од капитала изгубљено — пропало — 196, који се број до 1892. године није изједначио.

У Дeroњи је Српство од год. 1843.—1891, дакле за 48 година, као што видимо, бројно напредовало, ал већ год. 1892. куд камо смањило се број Српства за једну само годину на 138 душа, упоређујући са бројем душа за год. 1891.

Где је ту прираст?

У осталом, колики је број Српства могао бити у Дeroњи прије 161 године, види се из оне чињенице, што је год. 1733, онде четири пароха било. (Читај Летоп. за годину 1860. ч. I. стр. 52.)

3., Тако исто и ст. футошка српска црквена општина приказује прираст српских душа за потоњих 12 година (1882.—1893.) у своти од 170.

Ал и у овом рачуну ништа друго наћи нећеш до саме обмане, а у суштини сасвим друкчије изгледа, наиме:

У Старом Футогу било је крајем

1843. године	3604	срп. прав. становника.
1847.	„	3546.
1860.	„	2584.
1878.	„	2642.
1890.	„	2440.
1891.	„	2423.
1892.	„	2245.

Очевидно је, да се Српство у Ст. Футогу за 49 година у главници са 359 душа умалило, ал уједно упада у очи и тај непобитни факат, да је број српских душа у Ст. Футогу из године у годину бар до 1892. непрестано опадао, па опет се тврди да бројно напредујемо. Жалостан, прежалостан је овај напредак!

4., У приказу црквене општине Српско-Пардањке тврди се, да је за потоњих 12 година (1882.—1893.) прирастак у своти од 86 душа.

— Све сама обмана а у ствари ево како стоји.

У Српском Пардању било је крајем				
	1828. године	1913. срп. прав. становника.		
1847.	„	1422. „	„	„
1851.	„	1494. „	„	„
1860.	„	1439. „	„	„

(Наставиће се).

1890. године 1111. срп. прав. становника.

1893. „ 1130. „ „ „

По горе наведеном нашем начину рачунања, на основу истинитих података, увериће се сваки брат Србин, да је у Српском Пардању за 65 година нестало Срба у своти 783 душе, ал у приказу ипак се тврди, да Српство у Пардању бројно напредује, наравно у натраг, и то рачуноидно у натраг.

ДОПИСИ.

— Са славе манастира Привине Главе. Као што сте већ јавили, Његова Светост, св. Патријарх Георгије, благоизволео је овогодишњу „славу“ манастира Привине Главе увеличати својом високом посетом и богослужењем.

На сам дан славе, св. Аранђела, кренула је Његова Светост, са својом одличном пратњом, изјутра рано, из Кувевдина, камо је у очи дана стигла, — пут Привине Главе.

У пратњи Његове Светости били су г. г. архимандрит крушедолски Змејановић, прото-свићел и професор богословије Митрофан Шевић, архиђакон и конвисторијални бележник Лукијан Богдановић, те игуман кувевдински ГенADIје.

На глас, да ће и кад ће Његова Светост из Кувевдина пут Привине Главе, дочекана је Његова Светост у Ердевику од Ердевичана са парохом на челу. Његова Светост посетила је храм, захвалила се на дочеку уз топлу архинастирску реч, те наставила пут.

На бачиначком хатару, а на путу у Привину Главу, дочекали су Његову Светост Бачинчани, са својим парохом и окружним протом г. Авакумом Стајићем.

Св. Патријарх благоизволео је сићи са ко-чија, а прота Јеремић, уз клицање народа, поздрави га овако:

Ваша Светости, св. Патријарше;

Првузвишени Господине!

Сиромашки, ал' од срца; скромно, ал' српски; без сјаја, ал' у поносу љубави, оданости и страхопоштовања свога, ево мене и народа мога, да се поклонимо Светости Вашој, на путу Вам светога апостолства

Ево нас, да сузама радости и захвалности оросимо пут, којим ће проћи Светост Ваша, дико

свете нам цркве православне, велики добротворе народа свог, српског; највећа узданицо дана наших, љубљени и узвишени Патријарше наш Георгије!

Сва нам срца једним ударом бију, бију у љубави, преданости и благодарности Светости Вашој.

Све нам се душе једном жељом подижу у небесне висине, и моле милостивога Бога: да нам одржи Вашу Светост дуговека, а увек кренка и снажна, на славу свете нам цркве, на срећу, напредак и понос милог нам народа!

С тим осећајима, с' том жељом и молитвом кличемо и сад, као што ћемо и од сад:

Живио свети Патријарх српски Георгије Бранковић!!

После народног клицања, приступило се к светој десници Његове Светости, за које је време Његова Светост давала народу неколико архинастирских савета. Поделив му и свој светопатријарашки благослов крену даље. Пратњи Његове Светости придружише се сад и проте Стајић и Јеремић.

На хатару привино-главскоме, а на међи шидске управне општине дочекали су Његову Светост изасланици шидске црквене општине са својим свештеницима. Поздрав је учинио парох Анастасијевић. Међу изасланицима видесмо и кр. кот. судца г. Раду Чобанића и кр. јавног бележника дра Драгутина Грчића.

Кренуемо у манастир. Глас звона манастирских већ се разлегао по красној околици, а пуцњава прангија са два брега манастирска одјекивала је, поздрављајући високог госта, а разглашујући и брду и долу, и шумици и њиви добра манастирског радост велику, да их благосиља светом десницом Патријарх српски!

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Троја четверопрежна и много двопрехних сјајних кочија јурило је к манастиру.

На прагу порте манастирске дочекао је високог госта и узвишену поглавицу, Његову Светост, вредни настојатељ привино-главски игуман Теофан, у орнату са крстом у руци, уз бурно, френетичко клицање радсног народа и блаженог, што (угледа свога Патријарха! Уз игумана Теофана виде смо и архимандрита беочинског и мандатара будимског г. *Платона Телечког*, који је у очи дана славе стигао у Привину Главу, да дочека Његову Светост.

Поздрављена кратком, ал' ердачном речи *игумана Теофана*, кренула је Његова Светост под „небом“ храму манастирском, пред којим је Његову Светост поздравила опет девојчица једна из села Привине Главе.

Клицању народа не беше краја. До св. литургије примала је Његова Светост разна подворења.

У одређено пак време пошла је на св. литургију, праћена многобројним свештенством, кроз густе редове раздраганог народа.

Пред саму литургију, по свршеном „облачењу“ изговорила је Његова Светост топлу и красну архипастирску поуку, укрепљујући свој народ у вери православној и љубави к цркви; опомињући га на верност премилостивом владару и на послушност властима и црквеним и грађанским; учећи га васпитању душе и срца и неговању хришћанских добродетељи и врлина.

Многобројни побожни народ, скупљен са разних крајева, блиске и даљне околице манастирске, слушао је топлу и благу, милу и слатку му архипастирску реч нетренимце, сав предан оживљујућем и укрепљујућем гласу њезиноме.

Благодарност народа својој узвишеној поглавици на архипастирској Му лепој и богатој поуци, нашла је свог израза у бурном клицању напојене му душе и раздраганог срца: живио Патријарх!

Уз Његову Светост богослужиле: архимандрит Змејановић, протосинђел Шевић, игуман ГенADIJE, архиђакон Лукијан, те два јеромонаха, и још ђакон раванички, којег је Његова Светост благоизволела рукоположити за јеромонаха.

Целе литургије певало је честито и родољубиво црквено певачко друштво српско из Митровице. И крај малога простора, који му је на расположењу једва био; и крај загушљивости, која је сваку акустику онемогућавала, че-

стита певачка дружина је, уз вештину свога коровође Волфа и уз вештину и пожртвовање својих чланица и чланова, ипак свој задатак извршила на опште задовољство. Хвала целој дружини а именице врлом јој председнику г. Николи Ј. Поповићу.

За богатом трапезом, коју је у славу Божју и св. Аранђела, а у почасти Његове Светости, сјајно приредила позната вредноћа и гостољубивост честитог настојатеља Теофана Косовца, наздравио је „славски игуман“, јеромонах О. Никанор (из Ђипше) Његовом Величанству премилостивом Цару и Краљу и љубљеноме земље господару Францу Јосифу I; домаћин игуман Теофан Његовој Светости; св. Патријарх наздравио је српском побожном народу, који љуби своју веру и цркву а за тим домаћину игуману Косовцу, истакнувши заслугу овога око подизања Привине Главе из готове јој пронасти. *Славски кум* био је, по високој одредби Његове Светости, кр. кот. судица шидеки г. *Рада Чобанић*.

Здравице, до сад поменуте, саслушане су стојећи, а праћене су усклицима присутних, брујањем звона и грувањем прангија.

У славу и рад здравља Његове Светости изречено је више здравица, од којих је проте Јеремића изречена овако:

Ваша Светости! Благословите ми реч.

Поштована Господо! Служити ревно Богу најмилија је сласт хришћанину; љубити свој народ, највећи је понос Србина.

Служба Богу, то је добродетел, којом хришћани најлепше украшују своју душу; родољубље је пак врлина, којом Србин срцу своме и на земљи блаженства нађе. То је добродетел и врлина, која много може.

А кад су оне на висини положаја великога и највећега; кад сјају и трепере са престола свето-патријарашкога; кад им је сила и моћ спојена са снагом жезла архипастирскога, — благо онда цркви и народу престола и жезла тога!

Благо цркви и народу нашем, јер им са престола патријарашког сја, а жезлом управља та добродетел и врлина, која народима будућност јамчи, а која је себи подигла два велика олтара у узвишеној души и племенитом срцу, — промислом Божјим цркви нам дарованог, а народу, вољом народа изабраног, — светог нам и љубљеног, узвишеног и великог Патријарха нашег Георгија!

У доба данашњих искушења за веру, цркву и народ, која нам прете од рођених и нерођених, кад погледимо на свети нам и мили престол патријаршки, на тај престол до сад многих славних митрополита и патријараха српских, ми својој забринутој души православној и страхујућем српском срцу мелема и утехе налазимо. Налазимо, јер са престола патријаршког сија нам сунце велике љубави архипастирске; јер велико срце љубави св. Патријарха Георгија загрева нам живот православља и живот народно-црквене просвете.

Светлост те љубави казује нам свима, да цркву прослављати треба, да народ љубити ваља, да се народној просвети много жртвовати мора. А велика дела св. Патријарха Георгија показују нам и како се све то чинити и учинити може.

Наша народно-црквена аутономија, чије установе баш данас најјачега корена хватају у животу нам народно-црквеноме; чије установе у отвореној одбрани баш данас јаку заштиту имају;

монашка школа, манастирска штампарија, школски фонд у Кулину и други фондови школски, наша богословија, препарандија у Сомбору, значајни фонд св. Саве, Архипастирска мушка и светла одбрана против кобних црквено-политичких реформама, и цео нов живот, који се креће у цркви и школи нам;

све то спрема вечни лист у историји наше цркве народа, на којем ће народна благодарност истинитог суда историјског исписати дично име великога Патријарха српског Георгија Бранковића, око чијег имена ће се и од данас скупљати и прибирати све то више сјајни зраци светлих и великих будућих дела Његових — дао Му Господ само дуга века и крпкога здравља.

А ради тога, и кад смо сретни данас, свети Патријарше наш, да се у задужбини деспота српског св. Јована Бранковића можемо поклонити св. Патријарху српском Георгију Бранковићу, дозволите нам, да широм отворимо срца своја Светости Вашој, и да Вас и данас уверимо о страхопоштовању своме, о љубави и искреној оданости својој, али и о готовости и одлучној вољи, да, скупљење око Ваше Светости као деца око духовнога оца, као стадо око Архипастира, као многоискушани народ око поглавице своје, са Вашом Светости заједнички све силе своје посветимо великоме делу препорођаја народно-црквеног нам, којем препорођају велики Патри-

јарх српски Георгије Бранковић основе положи и услове поставља.

Дозволите нам, свети Патријарше и велики добротворе српски, да из тако отворених срдаца принесемо и данас Светости Вашој дубоку своју благодарност на добротинствима Вашим, већ до сад цркви и народу учињеним; а уједно и синовску народну захвалност, данас овде икупљеног народа Вашег, којег својом присутношћу, својом Архипастирском речју и поуком охрабристе и подчисте, у вери утврдисте, у љубави цркви својој ојачасте, добродетељи и врлини научисте, а који Вам кличе поносан и радостан:

да живи велики добротвор цркве и народа!

да живи св. Патријарх српски Георгије Бранковић!!

Бурно клицање присутних стишало се тек, кад је устала Његова Светост, да одговори бурном клицању том.

Његова Светост изјави, да је све што чини и што жели учинити чисти излив Његове љубави цркви и народу Његовоме; и да не тражи за то признања у другоме чему, него у слави св. цркве и у напретку свога народа; а моли и сам Бога, да му подари века, како би могао учинити што учинити жели за ту славу и напредак тај.

Још бурнијим клицањем: живио св. Патријарх! присутни су изразили Његовој Светости захвалност на речи Патријаршкој; а у својој души понели су утврђено уверење, да ће велика душа и племенито срце св. Патријарха Георгија Бранковића цркви и народу своме основати лепше дане будућности њихове. —

Сутра дан благоизволела је Његова Светост посетити и прегледати цркве у Беркасову, Шиду и Бачинцима.

И ако је та посета била изненадна, у сваком месту је дочек био у присутности многобројног народа, који је хитао, да види и чује своју љубљену духовну поглавицу.

Његову Светост су у храмовима, после кратког молебствија, поздрављали, у име верних, дотични пароси местни, а Његова Светост је на сваки поздрав одговарала благом захвалницом и топлим архипастирском поуком.

Његова Светост благоизволела је у Беркасову свратити и у парохиски дом, а у Бачинци се мало одморити у парохиском дому код протојереја Јеремића, где се пратња Његове Светости прихватила и малим закуском.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Из Бачинаца вратила се Његова Светост у Привину Главу на парастос, који је по правилу учињен покојницима манастирске обитељи и по којним манастирским ктиторима и приложницима.

У 6 сахати после подне вратила се Његова Светост на конак у Кувездин, испраћена срдачним и одушевљеним усклицима присутних, уз грување звона и топова.

У име целог, на слави манастирскеј искупљеног народа, у име оне узвишене цели светог архинастирског апостолства, у којој је Његова Светост походила и „славу“ у Привиној Глави и околна места, нека је најдубља синовска захвалност св. Патријарху српском, преузвишеном Господину Георгију Бранковићу!

Окрепљена душа народа овдашњег у св. православљу; утврђени понос његов у осећају српском; напојена му душа и срце благом и апостолском речи свога љубљенога Патријарха, — мила нека је награда Његовој Светости за све труде и подвиге, које је на томе апостолском путу поднети имала.

А народ ће се наш, ових крајева, увек са насладом сећати и деци својој поносно причати своју радост, своју срећу, коју је уживао, гледајући и слушајући великога добротвора народнога, св. Патријарха Георгија Бранковића.

Сећаће се, приповедаће, и увек клицати:
Живио св. Патријарх Георгије!!

—р—

— Високопреосвећени Господин Герман Опачић Епископ, новосадско-бачки на слави у св. арханђелској ковиљској обитељи дне 13. јула о. г. И ове године о дану св. Архистратига Михаила и Гаврила обављена је храмовна слава у задужбини св. Саве, у манастиру Ковиљу, али свечаније него обично, јер ју украси сјајном архијерејском службом Његово Високопреосвештенство Господин Герман Опачић, Епископ новосадско-бачки.

Још у очи самог славља прикупљао се српски православни народ са свију страна у великој мери.

Слободно се може рећи, да је на овој слави после раваничке највише православног побожног народа.

Долазак свој заказао је високопреосвештени владика за 6 часова у вече, у очи славе, а дошао је преко Карловаца.

На нашој страни, а на самом Дунаву дочекао је милог госта преч. г. М. М. Панић, окружни

прота шајкашки, са г. Е. Степановим, тителским парохом, и поздравио са неколико искрених и топлих речи добродошлицом на земљишту подручја му шајкашког први пут.

Високопреосвештени Г. Епископ бијаше пријатно дирнут овим знаком пажње, рече, да радо долази у народ, јер му је мио и драг.

У заказано време стигао је високопреосвештени Г. Епископ пред св. обитељ.

Пред великим дверницама простране порте дочекало је свештенство обојег реда у орнату високог госта, и ту га је поздравио у име свештенства и народа г. домаћин-игуман Мирон бираним речма, пуним усхићења.

Високопреосвештени захвалив топлим речма свештенству и народу, који већ у великом броју скупљен беше, уђе у храм божји, где се Богу помоли, а за тим га свештенство и народ кличући отпратише у одаје за њ спремљене.

Бденије отслужио је на достојанство славског игумана инсталирани професор богословије јеромонах г. И. Зеремски са два јеромонаха, два свештеника и ђаконом.

Сутрашњи славски дан донео је многе и многе нове госте и посетиоце св. обитељи, те се сав дом, и све што је око њега преиспуни побожним народом, који једва чекаше да почне св. литургија, да сагледа високопреосвештеног новог владика, да му целује св. десницу, из које ће примити благослова и укрепљења, те да оснажен пође сваки своме дому.

Архијерејска литургија поче у 9 часова уз сјајну аспенцију: окружног проте жабаљског, славског игумана, 12 свештеника и калуђера и ђакона.

Величанствени а пространи храм божји није могао ни приближно да схвати у себе ни један део непрегледног православног народа, који се свом снагом упињаше, само да дође колико је више можно у близину св. владици.

Пре него што је почела божански дивна архијерејска служба изговорио је високопреосвештени Г. Епископ са амвона народу дивну беседу, пуну лене поуке, црпљене из богате ризнице еванђелске, зачињену великом љубави, мјаром и одлучном вољом св. владике, да продре до дна душе народа око Њега скупљеног, те да му тамо дубоко усади све оно, што је добро и лепо, узвишено и племенито, а што ће бити на добро, напредак и срећу св. цркви православној и љубљеном Му народу, духовној пастви Његовој.

И заиста је св. владика потпуно извршио, што је у одговору на поздрав домаћина-игумна у очи дана славља рекао, а рекао је, е дође, да се види са народом, да га поучи, научи, укрепи, оснажи, да срцем срцу проговори и поучио је, научио, укрепио, оснажио, одушевио — проговорио је, и златне Му речи бијаху!

Колико је високопреосвештени Г. Епископ у жицу погодио у свештенства и народа, најбољи је доказ оно урнебеско клицање, коме не беше краја: да живи св. владика!

Обичај, да се нарочито у оваким приликама на почетку службе проповед изговори, заиста је врло практична, јер и сам проповедник је у пуној снази и свежини, а народ још незаморен, те му је живља пажња и памтење јаче, а после свега тога и ефект већи.

Службу, на којој је св. владика за чтеца постригао клирика-искушеника г. Илију Белеслијиног и још два манастирска ђака, трајаше до 1 часа по подне.

Тога дана владаше тако рећи тропска врућина, па ипак св. владика показа заиста велику истрајност, која се може наћи само у оној великој љубави, што ју високопреосвештени носи у грудима за цркву и народ Му мили и драги!

По св. литургији ношена је литија око храма, и сад тек настаде живо тискање и отимање, ко ће пре да стигне до св. владике, да прими благослова, свежине душе и тела, здравља и крепости телесне и душевне од по које капљице освећене јорданске водике, што се на топлом и светлом божјем сунцу као бисер-зрна преливаху падајући као тиха росна дажда на све оне, што ју жудно изгледаху!

Вера твоја нека те спасе — па нека ти буде по вери твојој, морао је сваки пожелети, ко је год видео силни телесни недуг, али и ону јаку

веру у моћ молитве, у моћ благослова св. деснице високопреосвештеног Г. Епископа. Нека им Бог и св. Архангели буду на помоћи, нека им благослов св. владике низведе благослова деснице божје!

По служби божјој приредио је домаћин-игуман као и сваке иначе године о том дану сјајну гозбу за преко стотину гостију под сеницом за ту прилику удешеном; ђаконије беше задоста, те је свако могао сада напитати и тело своје до миле воље.

Славски кум бијаше епархијски школки референт г. Ст. В. Поповић, који је са високопреосвештеним Г. Епископом из Новог Сада дошао и својим богоданим му здравим и неисцрпним хумором, живом и разборитом а родољубивом речи потенцирао раздраганост, што је владала у свију, кад им се даде прилика, да могу лицем к лицу гледати свога омиљеног владику!

У име народа овога, у који први пут радо и вољно уђе високопреосвештени владика Герман по своме узвишеном апостолском позиву, у име свештенства, које се нада, да ће му св. владика бити и отац и мајка и добар путевођа у животу, нека је и овде искрена хвала и слава св. владици на љубави, коју је из своје резиденције у груди понео, да је проспе по народу. Своме, да га научи како му ваља добро пригрлити а зло одбацити, те да му свагда добро буде у животу!

У овим тешким и цуним искушења по веру и уздрмани морал дневима, улазак у народ Његовог Високопреосвештенства Г. Германа од еминентне је важности, па за то и од своје стране, молећи се Свесвишњем за дуг и здрав живот св. владици нашем кличемо: Живио на понос, утеху и добро цркви и народу Твоме!

У *Шајкашкој* по св. Архангелу 1894.

—Л—ОВ.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

— (Прилози фонду св. Саве.) Уредник овог листа, протојереј *Јеремик*, отпремио је високославном Саборском Одбору своту од 10 фор., што је скупио згодном приликом у *манастиру Хопову*, и своту од 17 фор. скупиену у *манастиру Беочину*.

— (Завештаји на народне добротворне цели.) Гђа *Љубица* удова *Радишићка*, родом из Српског Крстура, која живи сада у *Сегедину*, завештала је 5000 фор. као фонд, из кога ће се два богослова изображавати; даље је одредила 4000 фор. на „фонд св. Саве“, а 1200 фор. на српски учитељски кон-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

време намерава патријаршија да се на сваки могући начин из нова подигне богословска школа, наравно од добровољних прилога. Л. Б. ✓

у Новом Саду. Све те завештаје уложила је честита добротворка у штедионицу, а после смрти њене предаће се дотичним фондovima. — У *Ковину* преминуо је 1. јуна о. г. *Ђорђе Конагровић*, који је оставио све своје имање у износу око 4000 фор. српској црквеној општини Ковинској, с том жељом, да се од прихода тога имања исплаћује сваке године певачком друштву по 50 фор., а остатак прихода да употреби црквена општина на што она за добро нађе. Покојник је умр'о у 47-ој години живота свога, а био је више година члан срп. црквеног певачког друштва у Ковину. — У *Новом Саду* преминуо је 23. јуна о. г. *Стеван Јефтић*, председник српске црквене општине новосадске и посланик на последњем народно-црквеном сабору, који је оставио ове легате: фонду српске велике гимназије новосадске 500 фор., српској црквеној општини за иконостас саборне цркве 500 фор., српском учитељском конвикту 100 фор., срп. певачком друштву 100 фор. и српској занатлијској задрузи 50 фор.

— (У *бугарском часопису „Селянинъ“*) читамо ове, највеће достојне, белешке:

— 12. Јуна о. г. положен је темељац-камен за *нову цркву при српском подворју на Сољанки у Москви*, која се посвећује св. Сави, првом архиепископу и просветитељу српском. Градња те нове цркве настаде иницијативом настојатеља српског подворја архимандрита *Кирила*, а средства даде И. И. Силуанов. При полагању темеља присуствоваше осим мецене Силуанова и српска ђачка младеж, неки чланови српске колоније и силна публика.

— У *Варшави* се почела градити нова црква православна, за коју ће се, по прорачуну, потрошити 1,400.000 рубаља, а кад се она коначно уреди и украси, досећи ће сума трошка до 1,750.000 рубаља. Грађевни одбор располаже у овај пар са свотом од 350.000 рубаља.

— Ове године навршује се 55 година службе архијерејске св. патријарха Александријског Софронија. Он је син цариградскога Грка Фотије Староса, а родио се 1798. г. Од год. 1864. налази се у патријарашком сану. Најпре беше патријархом Цариградским, а после Александријским. Као Александријски патријарх носи име Софронија III.

— Пошто је *грчка православна богословска школа у Халки* сасвим порушена услед последњег земљетреса у Цариграду, то је св. патријаршки Синод решио, да се свршеним богословима издаду дипломе на основу писмених испита, а другим ученицима да се даде допуст на годину дана. За то

време намерава патријаршија да се на сваки могући начин из нова подигне богословска школа, наравно од добровољних прилога. Л. Б. ✓

Списак

чланова „Св. Савског фонда“ почевши од 1. маја 1894. до краја године 1894., који су обећали уплативати по 1 фор. месечно, и који су уплатили прилог за свагда.

Тек. број	Име и презиме	Уплатили	
		месечно фор.	за свагда фор.
1	Ђира пл. Милекић	3	—
2	Паја Панаџовић	3	—
3	Јован Ј. Поповић	—	10
4	Јован Секулић	3	—
5	Јоца Костић Звезда	3	—
6	Спаса Крстоношић	3	—
7	Др. Стеван Пајић	1	—
8	Адам Драгутиновић	—	5
9	Др. Александар Рокнић	3	—
10	Станковић и Шљивовачки	—	3
11	Ђока Кретић	—	5
12	Јоца Месаровић	—	2
13	Милан Симуновић	4	—
14	Никола Ј. Поповић	—	10
15	Др. Влада Чобанић	—	10
16	Петар Кулић	—	10
17	Глиша Вукајловић	2	—
18	Глиша Мијић	3	—
19	Ђорђе Петровић	3	—
20	Ђорђе Срећковић	8	—
21	Паја С. Георгијевић	—	2
22	Јован Мијић	—	5
23	Макса Прокић	—	3
24	Павле Баришић	—	2
25	Петар Јеремић	—	2
		39	69
Свега		108 фор.*)	

У *Митровици*, 11. јула 1894.

А. Стајић, окр. прота.

*) Овај новац уложен је у новчани завод Митровачки и предаће се крајем године.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

— Упутство за црквено проповедништво (Омилитика). По Таворову и другима ауторима саставио *Светолик П. Ранковић*, професор. — Ову је књигу наградио Архијерејски Сабор са 250 динара из црквеног фонда. — Београд, штампарија Петра К. Танасковића 1894. — 8-на, стр. 114. — Цена 1.50 дин.

— Апостоли и Еванђеља празнична и недељна преко целе године. На српски превео † *Платон Атанацковић*, бив. епископ православне источне цр-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

кве у богоспасајемој епархији бачкој. Прегледао и поправио оба текста *протојереј Гаврило Бољарић*, катихета сарајевски. — Панчево, 1894, наклада књижаре Браће Јовановића. — 8-на, стр. 265. — Цена 75 новчића, а тврдо укоричено 1 фор.

— (Српска књига за народ.) Приготовио сам и предузео сам да издам читав низ разноврсних поучних књига за народ, из којих ће сваки Србин моћи да научи оно што му ваља да зна о себи, о своме роду, о својим правима и дужностима, и о земљи, на којој живи свеколики род и народ српски. Свака од тих мојих књига биће прије свега *српска књига за нешког Србина*, ал ипак из ње би и господа српска имала по што год да запамте. За то ће свака од тих мојих књига, поред свога посебног имена, носити један опћи натпис: **Српска књига за народ**. Али опет свака поједина књига чиниће са свим посебну цјелину. Тај низ отпочињем, у име бојже, још зимус обећаном, књигом: „Срби у давнини“.

Отварам претплатни упис на „Србе у давнини“, па молим све пријатеље српске књиге и чуваре српског поноса, нека се претплате на ову књигу и нека се сваки у своме крају живо заузме за скупљање претплатника.

Књига је већ ушла у штампу и на скоро ће изаћи. Али што прије претплата стигне — тим прије ће и књига изаћи.

Претплату и све поруке треба слати на адресу: **Сима Лукин Лазич**. Загреб, Хрватска. Новац из цијеле Аустроугарске шаље се поштанском упутницом (Postanweisung), а ван Аустроугарске само запечатеним новчаним писмом. Молим, да свака своју адресу тачно и читко назначи.

„Срби у давнини“ изнијеће око 12 штампаних табака (до 200 страна средње величине), а цијена је књизи само **50 новчића** или **једна круна** или **један динар**. Шта више: ко се у напријед непосредно код мене претплати бар на десет примјерака — добија на дар сваки пети примјерак, то јест, 20% рабата у књигама. А продајцима књига и скупљачима претплате дајем 30% рабата од скупљенога готовог новца, а поштарину — разумије се — сноси наручилац.

Али, да бих народу могао дати ову књигу по тако ниску прениску цијену, морам да је штампам у 5000 примјерака. И само тако ћу моћи скршити крај с крајем, ако се свих пет хиљада примјерака распродају у најкраћем року. А ја се и надам, да ме моја Србадија неће оставити на пједилу. И само у тој вјери ево почех, да више не починем и не сустанем на овоме мучном послу.

Загреб, на Петров дан 1894.

Сима Лукин Лазич.

(Врач погађач).

ОГЛАСИ.

С. О. 2441. ex 1894.

СТЕЧАЈ. 112 1—3

Ради попуњења *једнога стипендијскога места у ново основаној богословској заклади Данила и Јулке Бањанина* овим се расписује стечај

Годишња стипендија износи 300 ф. авр., а издаваће се у десет месечних obroка по 30 ф. авр.

Просиоци за ову стипендију могу бити само Срби источно-православне вере, слушаоци срп. прав. богословског училишта у Карловцима.

На ову стипендију имаде првенство потомство од рођене *браће завештатељеве*: Стевана, Лазе, Василија, пок. Николе и Станка Бањанина; иза њих долази потомство рођених *сестара завештатељевих*; иза њих долазе на ред потомци од *полубраће* (стричевића) и *полусестара*; иза њих долази младеж оних становника општине јошанске, роднога места завештатељева, који носе име

Бањанин; иза њих имају првенство добра сиромашна *деца истога села Јошана у Лици*, нај-после пак могу добити ову стипендију Срби источне прав. вере *околујући личко-оточкога*.

Међу просиоцима ове стипендије како сродницима тако и несродницима имају првенство они, који су сиромашнији и бољи у науци.

Молитељи имају своје ваљано, исправама о народности и вероисповести, успеху у науци, о стању здравља и имаовинском стању инструјисане молбенице најдаље *до 19. (31.) августа 1894. подиети Њ. Високоблагородију г. Петру ил. Јурковићу*, поджупану жупаније сремске у Вуковару, као прочелнику закладатељем именованих поузданика за подељивање ове стипендије.

У Карловцима, 15. (27.) јула 1894 год.

Председништво
Саборског Одбора.

С. О. 2438. ех 1894.

С Т Е Ч А Ј. 109 1—3

Ради попуњења два, евентуално три стипендијска места у заклади пок. Гавре Адамовића овим се отвара стечај.

Стипендија из ове закладе износи годишње 300 ф. авр. за ученике средњих школа, а 400 ф. авр. за слушаоце академијских наука.

Стипендију могу добити сиромашни ученици српске народности и православне вероисповести, који су добро владања, марљиви и добро се уче.

Сродници основатељеви имају првенство.

Питомци ове стип. закладе могу своје науке само у отачаственим заводима у Угарској и Хрватској и Славонији слушати, а само се по дозволи вис. кр. уг. владе могу и у иностранству учити.

Молитељи треба да поднесу своје крштеним писмом, шкољском сведоџбом, сведоџбом сиромаштва и лечничком сведоџбом о том да су здрави, обложене молбенице до 19. (31.) августа 1894. саборском одбору у Карловцима.

У Карловцима, 15. (27.) јула 1894. год.

Председништво
Саборског Одбора.

С. О. 2439 ех 1894.

С Т Е Ч А Ј. 110 1—3

Ради попуњења стипендијског места за струку трговачку у заклади Петровић-Хариша овим се расписује стечај.

Стипендију из ове закладе, која износи год. 300 фор. авр., могу добити само младићи српске народности и источно-православне вероисповести из земаља угарске круне, а изабрани питомац моћиће своју стипендију само у наставном којем заводу у земљама угарске круне, а тек изнимно и по дозволи вис. кр. уг. министарства богочасти и јавне наставе и у којем заводу у другој половини аустро-угарске монархије или у иностранству уживати.

При једнаком својству молитеља имају првенство они, који су без имања, пред онима, који таковога поседују, а у истим околностима имају првенство пре свих сродници основатеља пок. Марије Хариша рођ. Петровићеве и мужа јој пок. Григорија Хариша из Земуна.

Молитељи имају своје, крштеним писмом, лечничком сведоџбом о каламбењу богиња и стању својег здравља, шкољском сведоџбом о до сад свршеним наукама и најпосле сведоџбом политичне власти о својем имовном стању обложене молбенице саборском одбору у Карловцима најдаље до 19. (31.) августа 1894. поднети.

У Карловцима, 15. (27.) јула 1894.

Председништво
Саборског Одбора.

С. О. 2440. ех 1894.

С Т Е Ч А Ј. 111 1—3

Ради попуњења два, евентуално и више стипендијских места у заклади пок. Ђорђа плем. Срвијскога III. разреда, појединце са 105 фор. авр. годишње стипендије, овим се расписује стечај.

Стипендију из ове закладе може добити онај ученик српске народности и православне вероисповести, који се добро учи, примерно влада, који је сиромашног стања, а навршио је 12-ту годину својег живота.

Питомци III. разреда ове стип. закладе могу се временом, ако све једнако буду имали потребну квалификацију, промаћи у више стипендијске разреде и то: у II. разред са год. стипендијом од 157 фор. 50 нов. авр. и I. разред са год. стипендијом од 210 фор. авр., и имају у том погледу првенство пред другима, који те стипендије несу уживали.

Молитељи треба да поднесу своје крштеним писмом, шкољском сведоџбом, сведоџбом сиромаштва и најпосле лечничком сведоџбом о том да су здрави, обложене молбенице до 19. (31.) августа 1894. саборском одбору у Карловцима.

У Карловцима, 15. (27.) јула 1894.

Председништво
Саборског Одбора.

К а м и л а в к е. 25 19—20

За г. г. мирско свештенство, а по одлуци и благослову српског светог синода од 21. октобра 1893. год. од отворено плаве чоје и кадифе, израђујемо и то: од најфиније чоје и кадифе. Молимо г. г. протојереје и свештенике да нам се с поруцином обраћају.

Земун, 16. фебруара 1894. год.

С поштовањем

Витомир Марковић и Павловић,
кројачи цркв. и свештен. одела и кројачи цркв. утвари.

48 8—10

К У Р С
ЗА ЈЕДНОГОДИШЊЕ ДОБРОВОЉЦЕ
У СУВОТИЦИ.

Они младићи који нису свршили средње школе и немају испита зрелости, који би морали код војске три године служити, могу добити дозволу да једну годину као добровољци служе, али морају пријамни испит пред главним заповедништвом војеним положити.

За овај испит може се у моме заводу спремити. Од мојих ученика многи су већ добили дозволу за полагање испита, многи су исти положили, њихово време у војсци одслужили и сада су офисирци у резерви а многи сада у војсци служе.

Ко би се желио у моме заводу спремити за испит, нека се изволи на мене обратити, где ће опширно унутство добити.

Приправници не могу бити млађи од 17, као ни старији од 20 година.

Леополд Ландесман

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТЕЧАЈ. 99 2—3

Училишном Текелијином будимпештанском стипендијском заводу упражњена су за школ. год 1894./95. три питомачка места, на која се овим стечај отвара.

Сваки питомац ужива слободан стан у заводу, лечење, огрев, послугу и осветљење за 7 зимских месеци и 300 фор., ако слуша науке на универзитету или политехници, а 250 фор., ако је гимназијста VII. или VIII. разреда.

Од питомца Текелијина завода тражи се ова квалификација: а) да је сиромаш и да је савршено здрав; б) да се добро владао и да је врло добар успех у наукама показао; в) да је грађанин земаља круне св. Стевана, да је српске народности и православне вере; г) да је свршио барем VI. гимназијски разред или да је свршен реалац или да слуша правне, медицинске и филозофске, или пак политехничке науке на свечуилиштима у Будимпешти. Првенство — при избору — при једној квалификацији имају слушаоци факултетских наука.

Потражитељи на питомачка места дужни су да искажу ову квалификацију крштеним писмом, сведоџбом о материјалном стању родитеља али потврђеном српском области; гимназијсте и реалци сведоџбом о испиту зрелости; универзитетски слушаоци сведоџбом о испиту зрелости и сведоџбама односно колоквијама од последње две године.

Сваки питомац је прво условно изабран, док га заводски лекар не прегледа, да ли је телом и душом савршено здрав.

Молбенице се имају послати до 3. (15.) авг. 1894. год. Надзорништву Текелијина Завода у Будимпешти (Zöldfa-utca 25 sz.).

У Будимпешти 3. (15.) јула 1894. год.

Барон Федор Николић,
председник.

СТЕЧАЈ. 113 1—2

На основу решења Сл. Епарх. Школ. Одбора бр. 213/179 ех 1893. расписује се стечај за *учитељску* на српско-народној вероисповедној школи у *Пивницама* (у Бачкој).

Плата је 400 фор. у готовом новцу. Слободан стан: две собе, кујна, комора и штала и башта у стану. За огрев (свој) два хвата сламе.

Изабраној учитељици спада у дужност све законом прописане предмете у додељеним јој разредима предавати, додељену јој децу у пјенију обучавати и пофторну (женску) школу држати.

Молбенице ваља до св. Преображења (6. августа) цркв. општини послати, када ће се и избор обавити.

Из седнице срп. прав. црквене општине Пивничке, држане 10. јулија 1894 год.

Лазар Димић
перовођа.

Ђорђе Добрејевић
парох и председник школски

Ad III. C. 127. преа. ех 1894.

СТЕЧАЈ. 104 2—3

Ради попуњења упражњеног места једног *помоћног учитеља за математику и природне науке у српској вишој девојачкој школи у Панчеву* овим се расписује стечај.

Молбенице за ово место имају се најдаље до 1. (13.) августа ове године Српском Народном Школском Савету у Карловцима поднети.

Молитељи имају доказати, да су Срби православне вере, да су оспособљени учитељи и да српским језиком потпуно владају. У случају, ако немају стручнога оспособљења за грађанске школе, дужни ће бити и ово себи после избора у најкраћем року прибавити.

У дужност изабранога учитеља спада предавање математичних и природних наука у сва 4 разреда поменути школе а по околностима још и обучавање у цртању, красноречју или у другом којем наставном предмету.

Плата је помоћног наставника 800 фор. годишње, но без станарине и десетогодишњих доплатака.

У Карловцима 1. (13.) јула 1894.

Председништво
Српског Народног Школског Савета

СТЕЧАЈ. 106 2—3

По налогу слав. Епарх Школ. Одбора у Вршцу од 8-ог маја 1894. Е. 389. III. 26. 1894. год. овим се ради попуњења *учитељског места* на вероисповедној српској школи у *Великој Маргити*, Торонталској жупанији, стечај расписује.

Плата је учитељу 300 фор. а. вр. у готовом новцу, слободан стан у школском здању са врло лепом баштом, где има и шпалир засађен виновом лозом; један и по ланац ораће земље, на коју учитељ порезу плаћа; два хвата тврдих дрва, и два хвата сламе за огрев, и од погребга где позват буде 50 нов.

Учитељу спада у дужност све предмете високим уредбама прописане предавати, децу у црквеном појању обучавати, и десну певницу држати.

Рок стечаја траје до 7. августа т. г. по с. к.

На ово место компетовати могу само они који су у Сомбору за учитељско звање оспособљени, и који су као такви и положили испит из мађарског језика.

Првенство пак имају они, који се лично пријаве и у цркви при служењу св. литургије појали буду.

Молбенице имају се слати на потписани школски одбор.

Велика Маргита 10. јула п. с. к. 1894. год.

Мита Николин,
перовођа.

Васа Стоић,
председник.

Срп. прав. црквено-школска Општина у Старом-Бечеју.

Бр. 141/ех. 1894 Ц О.

С Т Е Ч А Ј. 114 1—1

У стипендијској заклади баронице Еуфимије Јовићке отвара се стечај на три места и то:

- 1.) за слушаоца *ниже гимназије, реалке или грађанске школе*, са годишњом стипендијом од 250 ф.;
- 2.) за слушаоца *стручне занатлијске или занатлијско-цртачке школе*, са год. стипендијом од 250 фор.; и
- 3.) за слушаоца *средње занатлијске школе*, са год. стипендијом од 350 фор.

Рок исеању траје до 6. (18.) августа о. г. Само се оне молбе узимају у обзир које дотле стигну.

Молитељи треба да приложе ове исправе уз молбу: а.) крштено писмо, за доказ да су Срби православне вере, б.) школеку сведоцбу од последњег течаја, в.) лечничку сведоцбу о своме здрављу, г.) сведоцбу о сиромаштву као и о моралном владању.

Изабрани питомци морају по закладном уставу слушати науке на јавним заводима у земљама св. Стеванове круне.

По вољи основачице првенство имају они, који су родом Старо-Бечејци, ако им је општа оцена бар добра. Тек ако ових не буде, онда — по реду способности — долазе у обзир и други ученици, који су православни Срби а из земаља св. Стеванове круне.

Ни један питомац не сме уживати још коју стипендију у исто време.

Из одборске седнице српске православне црквене општине у Старом Бечеју 10. (22.) јула 1894.

Јован Чиплић Др. Арон пл. Војновић
заменик перовође. председник.

С Т Е Ч А Ј. 93 3—3

Оставком г. Михаила Радановића, срп. нар. учитеља, овим се расписује стечај за *учитеља мушких разреда у Тиса-Хиџошу*. (Торонтал, у протопонијату Вел. Кикиндском.)

Плата је учитељу у готовом новцу 400 ф. а. вр., 2 јанца добре ораће земље (на коју ће учитељ порезу плаћати), слободан стан са баштом и огревом.

Изабрани учитељ дужан ће бити школском уредбом прописане предмете деци предавати, у цркви недељом, свецом и празником, као и у ускршњи пост средом и петком, на јутрењу и преждосвећеним литургијама појати.

Рок пријаве до 15-ог Августа по ст. кал. о. г.

Изабрани учитељ ступиће у звање 1-ог септ. по новом.

Из седнице школ. Одбора, држане у Тиса-Хиџошу 29-ог јуна 1894.

Васа Замуровић Јоца Милосав
учитељ и перовође. председник шк. одбора.

Ad III. C. 149 през. ех 1894.

С Т Е Ч А Ј. 103 2—3

Ради попуњења упражњенога места *помоћног учитеља за мађарски и немачки језик у српској вишој девојачкој школи новосадској* овим се расписује стечај.

Молбенице за ово место имају се најдаље до 1. (13.) августа ове године Српском Народном Школском Савету у Карловцима поднети.

Молитељи имају доказати, да су Срби православне вере, да су оспособљени учитељи и да потпуно знају како српски, тако и мађарски и немачки језик. Првенство имају они, који су за наставу у мађарском језику у грађанским и вишим народним школама оспособљени. Ако изабрани не би имао овог оспособљења, мораће га после избора у најкраћем року себи прибавити.

Изабрани учитељ дужан ће бити осим мађарског и немачког језика по околностима још и други који предмет у поменутој школи предавати и обвезан је 18—20 наставних часова преко седмице држати.

Са овим учитељским местом скопчана је учитељска годишња плата од 800 фор., но без стипендије и десетогодишњих доплатака.

У Карловцима 1. (13.) јула 1894.

Председништво

Српског Народног Школског Савета.

С Т Е Ч А Ј. 108 2—2

На основу скупштинског закључка, овим се стечај отвара на једно упражњено *учитељско место* у срп. правосл. вероисповедним школама у Карлову.

Плата је изабраног учитеља на годину следећа: 500 фор. а. вр. које учитељ у месечним обрацима из благајне сл. месне цркв. школ. општине у напред прима; 5 фор. у име паучала; слободан стан од 1 собе (за време), кухиње и дворишта, и у име учитељског огрева 2 хвата сламе.

Изабраном учитељу спадаће у дужност: у разредама које му школ. одбор одреди буде, све школ. уредбом прописане предмете предавати; у цркви при богослужењу за једном певницом појати и децу црквеном појању обучавати.

Молиоци који ово место получити желе, имају своје ваљано снабдевене а оспособљењем из мађарског језика подкрепљене молбенице најдуже до 15. (27.) августа о. г. одбору овоме да доставе, кога ће дана и рок стечају истећи.

Изабрани ће место своје наступити и редовну плату почети примати 1. септембра о. г.

Из седнице карловског срп. правосл. школ. одбора, држане у Карлову 29. јуна (11. јула) 1894. год.

Школски Одбор.

Бр. 23. М. Шк. Од. 1894.

С Т Е Ч А Ј. 101 2—3

На сомборској српској вишој девојачкој школи овим се отвара стечај на *место помоћног учитеља* односно учитељице за рачун, географију и историју, а према околностима и за друге предмете.

Од компетентата се тражи, да имају учитељско оспособљење и осим тога и оспособљење за учитеља односно учитељицу за грађанске школе. Компетовати могу и они оспособљени учитељи народних школа који се обвезали буду, да ће испит за грађанске школе накнадно положити, но у том случају ће се сматрати само за привремене.

Сваки изабрани и потпуно квалификовани учитељ односно учитељица, две године дана служи у привременом својству и тек по истеку тога времена добија декрет и постаје сталним учитељем.

Са овим местом скопчана је годишња плата од 800 фор. а. вр.

Рок стечају излази од првог дана публичовања у званичном листу „Српском Сиону“ на за четир недеље дана.

Изабрани учитељ примиће своје учитељско звање од 1. септембра о. г., од када ће и плату добијати.

Из седнице м. Шк. Одбора, држане у *Сомбору* 8. (20.) јулија 1894.

Жарко Ј. Поповић, Н. Ђ. Вукићевић,
зам. перовођа. председник м. Шк. Одбора.

С Т Е Ч А Ј. 91 3—3

Прементајем *учитеља* Милоша Николића у трећу фртаљну мешовиту школу I. и II. разреда, остала је првочетвртна мешовита школа I. и II. разреда у Меленци без учитељске снаге, на коју се овим стечај расписује са годишњом платом од 500 ф. а. вр., која ће се месечно у напред издавати, слободним станом са две собе за учитеља и породицу му, једном собом за чељад, комором и шупом, а по могућству и баштом без подрума; огревом колико преко зиме потроши било у природи или у сарамерној наплати, како то са општином удесио буде.

Изабрани учитељ имаће све школеком уредбом и дисциплинарним правилима прописане дужности у цркви и школи тачно и савестно вршити; општина задржава себи право истог по потреби у другу коју местну школу преместити. Дужности, деловање и уживање плате настаје са 1. септембром т. г. — Рок стечају траје шест недеља после првог уврштења; молбенице ваља слати привременом управном црквено-школеком одбору у Меленце.

У *Меленци*, 1. јула 1894.

М. Теодоровић,
председник.

Ad III. C. 156 през. ex 1894.

С Т Е Ч А Ј. 105 2—3

Да би се у смислу решења Српског Народнoг Школеког Савета од 29. марта (10. апр.) о. г. бр. 40./42. могао отворити 1. септембра први разред успостављене православне *српске мушке учитељске школе у Пакрацу*, расписује се овим стечај на *два професорска места* у истој школи, и то једно за катихету и професора српског и црквено-словенског језика, црквеног појања и правила, а друго за професора педагогијских, природних, математичких и осталих наука, које су школеком уредбом за учитељску школу прописане.

За катихету се иште, да је свршени богослов са гимназијским испитом зрелости и да је потпуно вешт црквеном појању а дужан ће бити, ако још није свештеник, ступити у свештенички чин.

За другог професора се иште, да је свршио педагогијске науке на вишем којем Педагогијуму или на свеучилишту, и да је стручни професорски испит положио.

Оба избрана професора дужни ће бити, сваки у 18 седмичних часова, све уредбом школеком за први приправнички разред прописане предмете у смислу наставног плана предавати и сматраће се у смислу уредбе за српске народне школе за прве две године службовања као привремено постављени.

Плата је свакога редовног професора 1000 фор. и 10% станарине; осим тога примаће они после сваке петогодишње ревностне службе 100 фор. годишњег доплата, а после 30-годишње службе у учитељској школи имају право на мировину у износу постигнуте плате.

Ваљано инструиране молбенице имају се до 1. (13.) августа о. г. поднети Српском прав. Народном Школеком Савету у Карловцима.

У *Карловцима* 1. (13.) јула 1894.

Председништво

Српског Народнoг Школеког Савета.

Ad бр. II. 45/зап. ex 1894.

С Т Е Ч А Ј. 94 3—3

На упражњено *катихетско место у срп. вел. гимназији карловачкој* овим се расписује стечај.

Са овим местом скопчана је плата редовног гимн. професора.

Компетенти имају своје ваљано устројене молбенице потписаном патронату поднети до 1. (13.) августа 1894. г.

Из седнице гимназијског патроната, држане у Карловци 26. јуна (8. јула) 1894.

Патронат

срп. вел. гимназије карловачке.

СТЕЧАЈ. 90 3—3

На ново отвореној мешовитој школи V. и VI. разреда у центруму у Меленци отвара се овим стечај за учитеља са годишњом платом од 600 ф. а. вр. која ће се месечно у напред издавати; осим тога слободан стан са две собе за учитеља и породицу му, соба за чељад, штала, шуна, комора а по могућству и башта; огрева колико преко зиме потроши, било у природи или у саразмерној наплати, како то са општинском удесио буде.

Изабрани учитељ имаће све школском уредбом и дисциплинарним правилима прописане дужности у цркви и школи тачно и савестно вршити; општина задржава себи право истога по потреби и у другу коју местну школу преместити. Дужности и деловање као и уживање плате и стана настаје са 1. септембром т. г. по старом календару.

Рок стечају траје шест недеља од првог уврштења; молбенице ваља слати привременом управном цркв. школском одбору у Меленци.

У Меленци, 1. јула 1894.

М. Теодоровић,
председник.

КОНКУРС. 96 3—3

Ради попуњења упражњене парохије Чобаначке са платом VI. класе отвара се овим конкурсом.

Проситељи имају своје потребним документима обложене молбенице са штемплом од 50 кр. снабдевене за 4 недеље дана од првог уврштења овога конкурса у „Српски Сион“ Консисторијуму овом поднети.

Из седнице Консисторијума Епархије Будимске, у Сентандреји 28. априла 1894 држане.

СТЕЧАЈ. 107 2—3

Овим се по ново расписује натечај за учитељско место на вероисповедној школи у Арадгају, с којим је скончана плата у износу годишњих 350 ф., са станом у нарави, са баштом и ритом, 5 фати дрва, 12 фор. за пероводство и 12 фор. за послугу.

Учитељу у дужност спада редовно обдржавати школу, обучавати децу у појању и у цркви појати.

Рок је стечају до Преображења.

Молитељи имају своје ваљано обложене молбенице потписаној општини послати.

Из седнице држане у Арадгају (Aradgaj, külváros) 1894. год. 10. јула.

Самуило Поповић, Михаило Нецин,
перовођа. председник.

СТЕЧАЈ. 97 3—3

Расписује се овим стечај на упражњено мјесто учитеља на српској основној школи у Петрињи до 10. аугуста 1894. по новом календару.

Плаћа је учитељева 600 фор. годишњих, стан у натури и врт; осим тога добива учитељ за сваки парастос 1 фор. и за сировод, ако се позове, 1 фор.

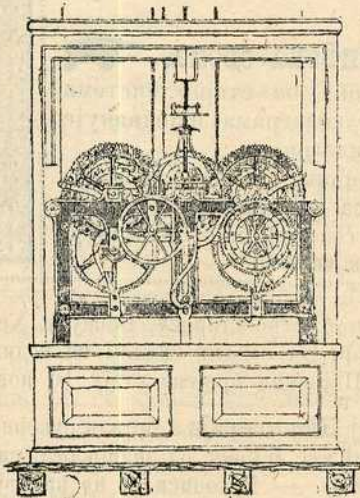
Дужности су му: обдржавање редовне и опетовне школе, појање у цркви и подучавање дјце у појању односно пјевању те пероводство у ејдницама и у црквено-школским пословима у опће. Ноталном пјевању вјешти имају предност.

Молбенице шаљу се на школски одбор.

У Петрињи, 6. (18.) јула 1894.

Српски школски одбор.

ТВОРНИЦА ВЕЛИКИХ САТОВА П. Ђ. ПАНТЕЛИЋА У ЗЕМУНУ.

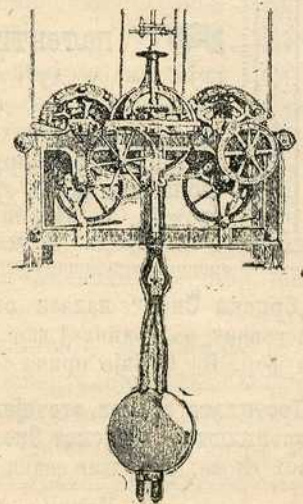

НОВЕ ТОРОЊСКЕ САТОВЕ

израђује за цркве, школе, магистрате и све јавне зграде по најновијој конструкцији (Drathseil & Stiftengang) и умереној цени, прима старе на оправку и реконструкцију.

Предрачуне шаље на захтевање бесплатно.

Сиромашиним општинама даје на отплату.

СТЕЧАЈ.

98 2-3 Бр. 22. М. Шк. Од. 1894.

СТЕЧАЈ.

100 2-3

Ради попуњења *учитељског места* при српској вероисповедној школи у *Борјаду* (Bořjad, Vaganja megye) отвара се овим стечај.

Плата је у новцу 92 фор., осам и по ланаца ораће земље, 1 ланац ливаде, три хвата дрва, комад баште изван села и комад код куће, за пероводство 4 фор., 10 метери жита, 10 к. метери кукуруза, стан састојећи се из две собе, кујне, коморе, и штоларних прихода од прилике 15 фор.

Изабраном учитељу спада у дужност, осим прописаног предавања у редовној повторној школи још и певачке дужности обављати у цркви и ван цркве уз свештеника.

Конкурирати могу са уредно снабденим молбеницама свршени препаранди или оспособљени учитељи, који су испит из мађарског језика положили.

Молбенице нека се изволе на потписаног председника школ. одбора послати.

Рок пријаве траје до 15. августа по нашем к. о. г. када ће се избор обавити.

У *Борјаду* 5. јулија 1894.

Димитрије Грујић,
парох и председник.

На *сомборској салашкој ерпској вероисповедној амбулаторној школи у Обзир-Миличићима* овим се стечај расписује ради сталног попуњења *учитељског места*.

Од компетената се тражи, да у сваком погледу имају законом прописану квалификацију. За сталног ће се изабрати само мушки, а у стечају да се од мушких не би нико пријавио, то ће се у привременом својству и женикиња поставити.

Са овим местом скопчана је годишња плата од 400 фор. а вр. и стан у нарави; осим тога још годишњи доплатак од 50 фор. а, вр. на зимње одело односно подвоз амбулаторног учитеља.

Рок стечају излази од првог дана публиковања у званичном листу „Српском Сиону“ на за шест недеља.

Изабрани учитељ примиће своје учитељско звање 1. септембра о. г., од када ће и плату добијати.

Из седнице м. Шк. Одбора, држане у *Сомбору* 8. (20.) јула 1894.

Жарко Ј. Поповић,

зам. перовођа.

Н. Ђ. Вукићевић,
председник м. Шк. Одбора

ЛИВНИЦА ЗВОНА И МЕТАЛА АНТОНА НОВОТНИЈА У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем од мене изнађена и много пута одликвана

патентирана са отвореним одушкама провиђена звона,

која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако, да се овако једно патентирано звоно од 200 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 260 килограма.

Даље препоручујем *козе* за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или *шоље* за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на ниже има увек готових на стоваришту.

198 15-26

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Српској Манастирској Штампарији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Нови Сад. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Издање и штампа: Српске Манастирске Штампарије у Новом Саду.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА